

eller kläderna, genom något spetsigt eller kantigt. *R. sig på en nål, en spik.* — *R-s*, v. d. 1) Nyttja naglarna att riva med. *Aj! han rifs.* — 2) Riva hvarandra. *R. och slitas.* — *R-nde*, part. akt. Brukas i folkspråket adjektivt, i betydelsen: Rask, hurtig, driftig, t. ex.: *Han är mycket r. af sig.* Hänför sig till bem. 3. — *R-nsven*, part. pass. *R-et bröd*, på rjfern söndermuladt.

RIFVANDE, n. 4. Se *Rifning*.

RIFVARE, m. 3. Insektslägdet Hispa.

RIFVEBRÖD, n. sing. Se *Rifvet bröd* (under *Rifva*).

RIFYTA, f. 1. *R. på en tandkrona*, se *Slete*.

RIFÅL, m. 2. (tekn.) Benämning på de finaste af de verktyg, som begagnas till upprymning eller upprifning.

RIGEL, **RIGLA**, se *Regel*, *Regla*.

RIGORISM, --i'ssm, m. 3. Ytterlig stränghet i sedeläran eller iakttagandet af vissa reglor.

RIGORIST, --i'sst, m. 3. En, som yrkar alltför stränga grundsatsar i moral, religion.

RIGORÖS, --ös, a. 2. Ytterligt sträng.

RIGTA, **RIGTIG**, m. fl., se *Rikta*, *Riktig*, &c.

RIGÖR, -ör, m. 3. (lat. *Rigor*) Ytterlig stränghet.

RIK, a. 2. 1) Som har mycket penningar, stora ägodelar. *En r. man. R-a mannen i evangelium. Lefva med r-a mannen*, i stort öfverflöd och vällust. *Han är r. som hafvet är djupt*, ofantligt rik. *R-t parti, gifte*, hvarigenom man erhåller stora rikedom. — *Syn*. Bemedlad, Förmögen, Välmående. — 2) Som har öfverflöd på något. *Ett land, r-t på säd, metaller. R. på dygd och skönhet. R. på ljufva minnen. En skrift, r. på tankar, idéer. Vara r. på utvägar.* — 3) Ymnig, bördig, fruktbar. *R. skörd. Ett r-t land. R-a-grufvor*, mycket gifvande. *Ett r-t här*, långt och tjockt. *Ett r-t språk*, rikt på ord och ordvändningar. *R. utkomst*, god, riklig. *R-t ämne*, hvarom mycket kan sägas. — 4) Kostbar, dyrbar. *R-a möbler, tyger. Ett r-t broderi.* — Brukas ofta substantivt, t. ex.: *Den r-e och den fattige. Låna åt en r.*

RIKE, n. 4. 1) Stat, styrd af en kejsare eller konung. *Ett stort, litet, mäktigt r. Ett r-s gränser.* I uttrycket *Rikens ständer* bibehåller sig ännu den gamla genitiven. Man säger dock äfven: *Rikets ständer.* (Fig.) *Guds r.*, det tillstånd, då människan öfverläter sig åt Gud såsom ledare af hennes öde. *Christi r.*, kristna lärans utbredning på jorden. *De dödas r.*, tillståndet efter döden. *Det himmelska r-et*, den saliga evigheten. *Nådens r.*, nådens tillstånd. *Naturens r-n*, de tre stora afdelningar, i hvilka man indelat alla ting i naturen, nämligen: Djur-, Växt- och Stenrikt (jfr. dessa ord). — 2) Regering, styrelse, valde. *Och på hans r. skall ingen ände vara.* — *Ss. Riksgrundlag, -gräns, -styrelse.*

RIKEDOM, m. 2. 1) Stora ägodelar, vare sig i löst och fast eller penningar. *R. ger ej alltid sällhet. Stora r-ar. Samla stor r.* — *Syn*. Förmögenhet, Välmåga. — 2) Öfverflöd på något. *R. på säd, metaller. R. på idéer. Ett språks r.*, dess öfverflöd på ord och uttryck. — 3) Öfverflöd på naturalster. *Naturen utbreder här all sin r.* — 4) Dyrbarhet, kostbarhet. *Hvilken r. i hans klädsel!* [Rikedom.]

RIKELIG, m. fl., se *Riklig*, &c.

RIKEMANSSJUKA, f. sing. (pop.) Gikten.

RIKHALTIG, a. 2. Som i ymnighet håller

ett visst ämne; mycket gifvande. *R. malm. R. grufva. R-t ämne*, hvarom mycket kan sägas. — *Rikhallighet*, f. 3.

RIKHET, f. 3. (föga brukl.) Rikedom, öfverflöd.

RIKLIG, a. 2. Ymnig, öfverflödande, i fullt mått tillräcklig. *R. skörd. Hafva sin r-a utkomst.*

RIKLIGEN ell. **RIKLIGT**, adv. I rikt mått, ymnigt. *R. utrustad af naturen. R. gifva af sitt öfverflöd.*

RIKOCHETT, rikäschant, m. 3. (fr. *Ricochet*) Gräsning, studsning. [Rico —.]

RIKOCHETTERA, rikäschantära, v. n. 1. (fr. *Ricocheter*) Gräsa, studsa. [Rico —.]

RIKSADEL, m. sing. (ford. i Tyskland) De af adeln, som omedelbart lydde under kejsaren och riket, utan att vara någon furste underdåniga.

RIKSAKT, m. 3. 1) Dom af öfverhufvudet i det fordna tyska riket, hvarigenom någon förklarades fågelfri i hela riket. — 2) (i Sverige) Den urkund, som innehåller stadgandena för Sveriges och Norges förening.

RIKSAMIRAL, ---äl, m. 3. Så kallades i äldre tider högsta chefen för sjöförvaltningen i Sverige.

RIKSANTIQUARIE, riksanntiquarie, m. 3. Embetsman, som har sig uppdraget att vårda vitterhets-, historie- och antiqvitets-akademiens fornsamlingar, samt att hafva närmaste tillsyn öfver fornlemningarna i riket.

RIKSARFVINGE, m. 2. pl. — *arfvingar*, Arfvinge till ett rike, tronarfvinge.

RIKSARKIV, riksarstjiv, n. 3. o. 3. 1) Ett rikets arkiv. — 2) Det fordna tyska rikets arkiv. [- archif.]

RIKSARMÉ, m. 3. Armé, som vid infallande krig af tyska riket till dess försvar uppställes.

RIKSBANER, --ér, n. 3. 1) Ett rikets hufvudbaner. — 2) Det fordna tyska rikets hufvudbaner, som utbredtes, då alla rikets vasaller kallades i fält.

RIKSBANK, m. 3. Bankrörelse, som drivres för ett rikets räkning.

RIKSBARON, --ón, m. 3. Tysk friherre, som lydde omedelbart under kejsaren och riket.

RIKSDAG, m. 2. Sammankomst af rikets ständer, för att öfverlägga om rikets angelägenheter.

RIKSDAGSBESLUT, n. 3. Sammandragen under rättelse om hvad som vid en riksdag blifvit beslutadt, och hvilken vid riksdagens slut utfärdas.

RIKSDAGSKALLELSE, f. 3. Kallelse till riksdag, som utfärdas af ständerna sjelfva till lagtima riksdag, och af konungen till urtima.

RIKSDAGSMAN, m. 3. pl. — *män*. Person, som antingen på grund af sjelfskrifvenhet eller såsom valdt ombud äger att deltaga i öfverläggningarna vid en riksdag.

RIKSDAGSMANNA-ARVODE, n. 4. Arvode till riksdagsman, hvilket utgår genom omedelbara sammanskott af de väljande.

RIKSDAGSMANNAVAL, n. 3. Val till riksdagsman, i de tre ofrälse stånden.

RIKSDAGSORDNING, f. 2. Grundlag, som fastställer den ordning, hvilken vid riksdagsförhandlingarna bör iakttagas.

RIKSDAGSORT, m. 3. Ort, der riksdag hålles.

RIKSDAGSPOLLETT, --pallått, m. 3. Den bricka, som vid riksdags början lemnas hvarje